

33 מדות שהתורה נדרשת בהן, וכמרומו גם בהמשך
34 הפסוק "אני לדודי ודודי לי (ר"ת אלול) הרועה
35 בשושנים", "א"ת שושנים אלא ששונים בתורה"²⁰.
36 וכידוע שבר"ח אלול מתחילים ארבעים יום שעלה
37 משה רבינו להר לקבל לוחות אחרונות²¹.
38 ועפ"ז אינו מובן: מהי שייכותה של העבודה
39 דחודש אלול (הוספה בתפלה ובלימוד התורה)
40 ל"שדה"?

41 ה. ויובן בהקדים ביאור הענין ד"שדה" בעבודת
42 האדם:
43 "שדה" (כפשוטה) – היא "ארץ ממנה יצא
44 לחם"²², המקום שבו נעשית העבודה הקשורה עם
45 "סידורא דפת"²³ – "הזורע והחורש וכו'"²⁴,
46 ובכללות יותר – העבודה בעניני העולם ("שדה"),
47 עובדין דחול, שנכללים ב"אבות מלאכות ארבעים
48 חסר אחת"²⁴ (האסורות בשבת).

49 וביאור הענין בעבודת האדם לקונו – בהקדים
50 הדיקן בלשון המשנה "אבות מלאכות ארבעים חסר
51 אחת", דלכאורה אינו מובן²⁵: (א) כיון ש"אבות
52 מלאכות . . . כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת
53 שבתורה"²⁶, ובתורה נאמר ארבעים פעמים מלאכה
54 – למה נאסרו בשבת רק ל"ט מלאכות, "ארבעים
55 חסר אחת"? (ב) למה מאריך התנא לכתוב
56 "ארבעים חסר אחת", ואינו כותב בקיצור (כלשון
57 המשנה בכלל דקצרה היא) "שלושים ותשע"²⁷?!
58 והביאור בזה:

59 בשבת נאסרו רק ל"ט מלאכות, מלאכות
60 דעובדין דחול ("מלאכתך"), אבל יש מלאכה אחת

1 אלא שבבואו לשדה אינו יושב על כסא מלכותו
2 בכתר מלכות, ומוקף ע"י שריו ועבדיו כו' כמו
3 בהיכל מלכותו¹⁴, אלא באופן ש"רשאין כל מי
4 שרוצה לצאת להקביל פניו כו"¹⁵.
5 ועפ"ז מתחזקת עוד יותר תמיהה הנ"ל –
6 שהענין דמלך בשדה הוא משל המבאר ענינו של
7 חודש אלול, שבו מודגש סדר העבודה באופן
8 ד"אני לדודי" (ואח"כ "ודודי לי").

9 ג. והנה, התירוץ הפשוט על השאלה הנ"ל,
10 הוא, שהתגלות המלך בשדה (גילוי י"ג מדה"ר
11 שבחודש אלול) היא רק נתינת כח לעבודה דחודש
12 אלול באופן ד"אני לדודי"¹⁶, כי כדי שתוכל להיות
13 עבודת האדם באופן דאתערותא דלתתא ("אני
14 לדודי"), יש צורך בנתינת כח מלמעלה, ובפרט
15 בנוגע לאנשי השדה, שלהיותם בדרגה נמוכה
16 ביותר זקוקים יותר לנתינת כח מלמעלה לעבודה
17 ד"אני לדודי"¹⁷.

18 אבל, מדיוק לשונו של רבינו הזקן "יוצאין
19 אנשי העיר . . . בשדה" (שגם אנשי העיר יוצאים
20 לשדה), משמע, שהדגשת הענין דמלך בשדה היא
21 (לא רק נתינת כח לעבודה ד"אני לדודי" גם
22 להנמצאים בשדה, אלא) גם ביחס לעבודה דחודש
23 אלול, היינו, שהעבודה דחודש אלול (כשהמלך
24 בשדה) היא בשדה, ויתירה מזה, שיציאת המלך לשדה
25 (גילוי מלמעלה למטה) היא בשביל העבודה בשדה
26 (עבודת המטה), כדלקמן.

27 ד. ומזה באה שאלה נוספת בנוגע לתוכן
28 העבודה דחודש אלול – כשה"מלך בשדה":
29 חודש אלול הוא חודש הרחמים, שבו מוסיפים
30 ביתר שאת וביתר עוז בעבודת התפלה שענינה
31 רחמים¹⁸, וכן בלימוד התורה, כידוע¹⁹ שי"ג מדות
32 הרחמים (המאירות בחודש אלול) הם כנגד י"ג

(20) ראה שבת ל, ב. זהר ח"ב כ, ב. עדר, א. לקו"ת שם לב, ד. לג, ד.

(21) פרש"י תשא לג, יא. י"א בא' דר"ח אלול עלה משה להר (פרקי דר"א פמ"ו. הובא בטור או"ח ר"ס תקפא), וי"א בשני דר"ח (הובא בסדר הדורות ד"א תמ"ח). וראה מג"א או"ח סתקפ"א סק"ב. הוספות לשו"ע אדה"ז להר"נ מדובראוונא סתקפ"א בקונטרס אחרון.

(22) איוב כח, ה.

(23) שבת עד, ב.

(24) משנה שם עג, א.

(25) בהבא לקמן – ראה ד"ה אבות מלאכות תר"ל (סה"מ תר"ל ע' רמב ואילך. רמט ואילך). ד"ה ויקח ה"א תר"ל.א. ד"ה הנ"ל בסה"מ עטר"ת ע' לח ואילך. תרח"ץ ע' עז ואילך.

(26) שבת מט, ב.

(27) כפי שמצינו בגמרא (שבת ע, א. צז, ב) "דברים הדברים אלה הדברים, אלו שלוששים ותשנן מלאכות שנאמרו למשה מסיני".

(14) שלכן "אין נכנסים כי אם ברשות, ואף גם זאת המובחרים שבעם ויחיי סגולה" (לקו"ת שם).

(15) ודוגמתו בנמשל – שהגילוי די"ג מדה"ר שלמעלה ממדידה והגבלה, שלכן, "אינן חוזרות ריקן" (ר"ה יז, ב), נמשך ומתגלה גם בשדה.

(16) ראה לקו"ת פ' ראה כה, ב"ג. שם לג, ג.

(17) ראה גם ד"ה אני לדודי תשכ"ו (סה"מ מלוקט ח"ד ע' ססג-ד) ס"ב-ג.

(18) ראה ברכות כ, ב: "תפלה . . . רחמי נינהו".

(19) פע"ח שער עולם העשי' פ"ו. לקו"ת פ' ראה לג, ד. אוה"ת פ' ראה ע' תשפה. ועוד.